

gjøres til Skibsffroget med Hensyn til Maasinen og Artilleriet og Artilleriets Benyttelse, maa ske og vil ske ved Marinen, og Dypgaven og Planen maa væsentlig være bestemte der, førend man paa det private Skibsbyggerværft tager fat paa Bygningen. Selv om man altsaa kan forudsætte nogen større Dygtighed der, end vi nu tro, at der er ved Marinens Værft, vil man dog derved aldeles ikke være sikret mod Feil, som kunne udgaa fra Marinen, og det vil blive meget uafsekket at afmaale, hvor Kilden til Feilen ligger; man kan altsaa ikke vente, at Skibsbyggeriet skal være feilfrit paa det private Værft, naar dette baade faar Initiativet fra Marinen og skal være underkastet Marinens Kontrol. — Endelig er vor Stilling overfor det private Værft et meget vigtigt Punkt. I England, hvor man har beholdt 5 store Marineværfter, og hvor man har et stort Antal private Værfter til at vælge imellem, kan man meget godt ved Siden af det store Antal Skibe, man selv bygger paa Værftværfterne, bestille snart her og snart der et enkelt Skib, som man forlanger bygget; men ganske anderledes vil Forholdet være i et Land, hvor der kun eksisterer eet privat Værft, som man tænker sig bragt saa vidt, at det kan paatage sig Bygningen af Pantserffibe til Marinen. Tror man, at man kan have nogen Garanti for, at dette private Værft altid vil holde sig paa det Standpunkt af Dygtighed, som det maasse i dette Dieblif kan have? Kan det ikke komme i Forsald? Kan det ikke endog blot af økonomiske Grunde blive sat ud af Virksomhed? Og hvilken Forlegenhed vilde man da ikke kunne komme i ved at være henvisst til et saadant enkelt Værft? — Naar man endelig betegner det som særdeles betimeligt nu at tage under Overveelse, om man ikke kunde gaa over til en Systemforandring, fordi man, idet dette store private Etablissement er isærd med at danne sig, kunde staa sig Betingelser, som kunde fremme den hele Overgang, saa vilde jeg anse det for særdeles uheldigt, om man paa nogen Maade indlød sig med et Etablissement, der ikke er fuldstændig grundet, men først i sin Vorden, om man indlød sig i Kontraktforhold, hvorved man

paa en særlig Maade forud blev bunden til et Foretagende, der endnu ikke er fuldført eller har grundlagt det Værft, der skal grundlægges. Jeg har ikke villet miskjende den af Udvalget gjorte Henstilling om en Prøvelse af Spørgsmaalet, men jeg har villet udtale, at der for mig stiller sig langt flere og langt større Vanskeligheder frem med Hensyn til den Overgang, der er antydet, end det synes, at der er tænkt paa af Udvalget, og jeg har villet give disse Betæneligheder Ord, for at det ikke skulde synes, som om der ikke var nogen Betænelighed, men som om man med samme Stemning, der fremtræder i Udvalgets Betænkning, og med den samme Tilbøielighed til at komme til det af Udvalget i Udfigt stillede Resultat, sluttede sig til denne Henstilling.

Ordføreren: Jeg kan ikke noksom være det ærede Medlem, der nu satte sig, taknemmelig, fordi han har underkastet den Tanke, som vi have henstillet til Overveelse, en nærmere Drøftelse, og jeg skal tilfulde erkjende, at han har gjort det med alt det Maadehold, som Udvalget kunde ønske. Jeg maa dog ligeoverfor det ærede Medlem fremhæve, at Udvalget vanskeligt kunde være kommet til den Henstilling, som det har gjort, hvis ikke det Resultat, der desværre er vundet, talte for, at man muligens burde komme til en saadan forandret Ordning som antydet. Forelaa der kun Exempler fra Marinens Skibsbygning, som vare gunstige for denne, saa vilde jo Udvalgets Henstilling svæve i Luften og visstnok ikke kunne gjøre Regning paa at finde nogen Anklang. — Jeg skal iøvrigt kun imødegaa et Par af de Indvendinger, som det høitærede Medlem gjorde, og som — det negter jeg ikke — havde en virkelig Vægt. Han nævnte, at saadanne Feilregninger, som de paatalte, finde Sted i alle Mariner og paa alle Værfter. Det tillod jeg mig imidlertid ogsaa selv for at udtale; men jeg søiede til, at, medens slige Feilregninger i en stor Marine, hvor der bygges stadig og bygges mange Skibe, ere et forbigaaende og forholdsvis ringe Onde, er det derimod hos os, hvor der kun bygges eet Skib i Løbet af 3. til 4 Aar, et permanent Onde. Det er en